vergadering **C137**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 26 januari 2022

(Een aantal sprekers namen mogelijk deel via videoconferentie.)

Vlaams Parlement

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpassing van de pachtwetgeving
– 1261 (2021-2022) 3

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het mentale welzijn van landbouwers
– 1274 (2021-2022) 4

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de organisatie van de Vlaamse algenmaand in februari 2022
– 1330 (2021-2022) 8

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de interesse van de Vlaamse visserijsector in de Noorse wateren
– 1331 (2021-2022) 12

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van het derde convenant voor een duurzame visserij
– 1335 (2021-2022) 14

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Vlaams strategisch plan in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid
– 1343 (2021-2022) 16

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpassing van de pachtwetgeving
– 1261 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, u zult wel de wenkbrauwen gefronst hebben toen u mijn vraag zag. Hier ligt een voorstel van decreet voor, het is niet de gewoonte om de minister daarover dan te ondervragen. Maar het is een feit dat naast alle onzekerheden in de landbouwsector in het algemeen – ik ga ze niet opnoemen, iedereen weet waarover het gaat –, de aanpassing van de pachtwetgeving voor heel wat discussie zorgt in de sector.

Sinds de zesde staatshervorming is de bevoegdheid voor pacht overgeheveld naar de gewesten. Er zijn in de commissie Landbouw een aantal hoorzittingen georganiseerd, er is een conceptnota ingediend voor een nieuwe regelgeving en er is een bespreking van een verzoekschrift geweest. Normaliter zou er begin 2021 een voorstel van decreet tot aanpassing van de wetgeving worden besproken, ingediend en goedgekeurd. Maar tot op heden is dat nog niet gelukt.

Nogmaals, ik begrijp dat het om een voorstel van decreet gaat, maar in Wallonië trad twee jaar geleden al een nieuw pachtdecreet in werking. Door de onduidelijkheid en omdat ik heel wat mails en telefoons krijg van ongeruste boeren, wil ik aan u, minister, vragen hoe het zit met de nieuwe pachtwetgeving. U hebt daarover toch ook een stukje geschreven in uw beleids- en begrotingstoelichting Landbouw en Visserij 2022.

Minister, wat is de stand van zaken van het pachtwetgevingsdossier? Wat zijn de knelpunten in de hervorming? De vragen over het voorstel van decreet zijn eigenlijk niet voor u bestemd, ik veronderstel dat straks een van de indieners wel zal antwoorden.

Wat zijn de discussies binnen de regering? Het is niet omdat het een voorstel van decreet is dat er geen discussies kunnen zijn binnen de regering.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Sintobin, bij de bespreking van de beleids- en begrotingstoelichting heb ik inderdaad al wat uitleg gegeven. Het is zeker de bedoeling om deze legislatuur met dit dossier te landen.

Het regeerakkoord geeft zeer concreet aan wat de grenzen zijn van de hervorming van de pachtwetgeving: het moet een slimme hervorming zijn, die evenwichtig en transparant is; de landbouwer en eigenaar moeten voldoende rechtszekerheid hebben; de vrije teeltkeuze moet overeind blijven.

Binnen de meerderheid zijn momenteel gesprekken gaande om tot een volledig uitgewerkt tekstvoorstel van decreet te komen op basis van een bevraging van alle betrokken actoren. De Pachtwet is, zoals u weet, immers gebaseerd op een fijn evenwicht tussen de rechten en plichten van pachter en verpachter. Er zijn ook heel wat technische aspecten, die de nodige aandacht verdienen. Het aanpassen van de wet is dan ook geen eenvoudige opdracht en dient met de nodige voorzichtigheid te worden aangepakt. Maar wees gerust, collega Sintobin, er zal er in deze commissie voldoende over gezegd kunnen worden.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw korte antwoord. Het was ook een korte vraag. Het is misschien niet slecht om een stand van zaken op te maken. Ik zie voorlopig nog geen handjes, maar ik verwacht binnenkort toch het voorstel van decreet van de meerderheid. Een van de punten is rechtszekerheid bieden, een term die we in vele discussies met betrekking tot de landbouwsector gebruiken. Ik hoop dat het voorstel van decreet snel naar de commissie komt, zodat we het kunnen bespreken en erover stemmen, waardoor we weer een aantal mensen gelukkig kunnen maken.

Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Sintobin, ik kan alleen maar bevestigen wat de minister zegt: de besprekingen lopen nog. Het is de bedoeling om dat in het voorjaar af te ronden. Er waren nog technische aspecten die we moesten uitklaren, zoals het verzamelen van gegevens rond de Pachtwet, bestaande contracten enzovoort. Het is zeker niet evident. Er is niet veel materiaal beschikbaar om te kunnen inschatten wat de situatie vandaag in de praktijk is. Er zijn veel mondelinge contracten, er zijn ook schriftelijke, al dan niet geregistreerd. Een overzicht krijgen is niet zo gemakkelijk. Voor een eventuele aanpassing van de wetgeving hebben we meer gegevens nodig. Dat vraagt wat tijd. Dat is een van de elementen.

Ik wil ook niet verhelen dat de PAS-discussie (Programmatische Aanpak Stikstof) daar een rol speelt. Die heeft geen invloed op de onderhandelingen en gesprekken tussen de meerderheidspartijen, maar we hebben goede vergaderingen gehad over de pacht. We zitten globaal op dezelfde golflengte. De ondersteuning van de mensen die inhoudelijk aan het werk zijn, die de pen vasthouden, is ook niet simpel, zij zijn ook een beetje overbevraagd ten gevolge van de PAS.

Dat is de context. Het is wel de bedoeling om in de eerstkomende weken, zeker dit voorjaar, het voorstel van decreet af te werken en aan het parlement voor te leggen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zou het niet beter kunnen zeggen, voorzitter.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb het al eens gezegd in een andere commissie, voorzitter, dat u een goede minister van Landbouw zou zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het mentale welzijn van landbouwers
– 1274 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Over het mentale welzijn van de bevolking in het algemeen en van de jeugd in het bijzonder hebben we het gisteren nog uitgebreid gehad in de commissie Welzijn. Dat komt daar regelmatig aan bod. De coronapandemie en -crisis zijn daar niet vreemd aan, natuurlijk.

Vandaag wil ik het, zoals in oktober 2021, hebben over het mentale welzijn van de landbouwers. Ik ben niet de enige die daar vragen over heeft, ik denk dat iedereen

in deze commissie daar bezorgd over is. De vragen in oktober kwamen er naar aanleiding van een schrijfactie van een Ieperse landbouwer, namelijk 'Spuug het der ut', nadat een zoveelste collega van hem zichzelf van het leven beroofd had.

Zowel de voorzitter als uzelf, minister, hebben ernaar verwezen: rechtszekerheid speelt een grote rol voor de landbouwers. Voor de pachtwetgeving is dat zo, maar ook de crisis in de varkenssector is nog steeds immens, er is de stikstofsituatie, er zijn steeds strengere Europese regels, er is de alsmaar slechtere marktpositie van de landbouwer, er is de verloning, er is het ketenoverleg, en ga zo maar door. De landbouwer komt steeds meer onder druk te staan en ziet het soms niet meer zitten.

Op 11 januari kwam er nog maar eens een wake-upcall. Ik heb dat citaat over een melkveehouder uit Leffinge gegeven bij de begrotingsbesprekingen in de plenaire vergadering, maar ik wil het hier nog eens geven, toch voor het verslag, ik citeer: "Net opnieuw moeten we vernemen dat een collega-boer zich van het leven heeft beroofd. Laat dit alsjeblieft geen constante worden. De druk op de landbouwersgezinnen is op alle vlakken onmenselijk zwaar. Zeg niet dat de politiek hier ook geen rol in speelt."

De manier waarop die landbouwer zijn tweet afsluit, is veelzeggend. Hij geeft eigenlijk een sneer naar de politiek, hij zegt dat de politiek een rol speelt in de zelfmoorden in de landbouwsector. We hebben het hier al meermaals over die cijfers gehad. Ik heb ze ook al opgevraagd bij minister Beke. In de landbouw zijn er meer zelfdodingen dan in de algemene populatie.

Minister, in oktober 2021 zei u dat u gesprekken had met verschillende spelers en ook met uw federale collega over oneerlijke handelspraktijken, over het idee om in onze supermarkten een afdeling te hebben met producten van bij ons, een extra budget voor Boeren op een Kruispunt. U zou tal van initiatieven nemen om te vermijden dat er in de toekomst nog veel zelfmoorden zouden gebeuren in de sector.

Ook het actieplan waarover in december 2021 een vraag werd gesteld in deze commissie, kwam ter sprake, net als de barometer die in september 2021 naar landbouwbedrijven werd verstuurd en waar een afzonderlijke bevraging bij zat over hoe landbouwers de toekomst van hun bedrijf zien.

Minister, op basis hiervan heb ik enkele vragen. Zult u, boven op de in oktober genoemde maatregelen, nog extra maatregelen nemen om deze trend van landbouwsuïcides een halt toe te roepen? Ontving u na de vorige vraag in oktober 2021 nog meer brieven of berichten over het thema welzijn bij landbouwers? Worden die nog steeds individueel beantwoord? Werd de omzetting van de richtlijn over oneerlijke handelspraktijken reeds geoperationaliseerd? Indien niet, voor wanneer is dit gepland? Is er al een zichtbaar effect van de budgetverhoging voor Boeren op een Kruispunt? Zijn er meer meldingen of gesprekken van of over problemen in Oost- en West-Vlaanderen? Welke acties zijn er specifiek ondernomen?

Op de website van het Departement Landbouw en Visserij staat te lezen dat het actieplan welbevinden tegen eind 2021 klaar moest zijn. Is dat gelukt? Zo neen, wanneer zou dat het geval zijn? Kwamen er reeds enkele antwoorden binnen op de barometer die in september 2021 naar landbouwbedrijven werd verstuurd? Hoe zien de meeste boeren hun toekomst?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Sintobin, laat mij starten met aan te geven dat het welbevinden van onze landbouwers mij bijzonder na aan het hart ligt. Samen met zes actoren in het veld, gaande van Boeren op een Kruispunt en de

landbouworganisaties tot onze diensten en de erfbetreders, moeten we ervoor zorgen dat als onze boeren ergens mee zitten, zowel bedrijfsmatig als mentaal, zij daar niet alleen mee blijven zitten en discreet, anoniem en laagdrempelig terechtkunnen bij de hulpverlening.

Ik wil een oproep doen aan onze boeren en ook aan hun omgeving om attent te zijn voor alle signalen. Zeker in het kader van suïcidepreventie is het herkennen van signalen en het bespreekbaar maken heel belangrijk. Minister Beke heeft net vandaag aangekondigd dat hij ook een actieplan en extra budgetten heeft om suïcidepreventie beter te maken.

Zelf vind ik het zeer belangrijk dat er naast de permanente bereikbaarheid van Tele-Onthaal en de Zelfmoordlijn ook een specifiek aanspreekpunt is voor onze boeren, waar ze terechtkunnen met zorgen en vragen.

Dat is de reden waarom ik subsidies geef aan Boeren op een Kruispunt. Ik heb in 2021 de subsidie aan Boeren op een Kruispunt verhoogd om tegemoet te kunnen komen aan de stijgende aanvragen tot ondersteuning. In 2021 is er ook een stijging geweest van het aantal aanmeldingen in de varkenshouderij en in de veehouderij in het algemeen, mede ook gelinkt aan de vergunningenproblematiek in het kader van de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS). Zonder deze budgetverhoging was het voor Boeren op een Kruispunt niet mogelijk geweest om deze stijging van het aantal aanvragen te kunnen opvangen. Die budgettaire stijging was dus heel belangrijk.

Ik vind het ook belangrijk dat onze boeren weten dat ze bij Boeren op een Kruispunt kunnen aankloppen. Om de goede werking te behouden, heb ik voor 2022 opnieuw een subsidie toegekend van 100.000 euro bovenop de basissubsidie. Ik heb aan Boeren op een Kruispunt gevraagd om hun werking te optimaliseren zodat ze nog toegankelijker zijn, en specifiek gericht op preventie.

Heel veel actoren hebben in het kader van de opmaak van het actieplan welbevinden een engagement uitgesproken om onze boeren te ondersteunen om hun welbevinden te verbeteren. Welke engagementen al genomen zijn, zal ik binnenkort toelichten. Het concrete actieplan moeten we met onze partners nog afkloppen. Daar zullen sowieso nog extra engagementen bij komen.

De voorbije weken en maanden kreeg ik op mijn kabinet nog heel wat signalen binnen. Zowel via brief, e-mail als telefoongesprekken zorg ik er steeds voor dat die een antwoord krijgen. Soms is een telefoontje beter dan een brief. Als we een noodkreet van iemand krijgen, dan lezen mijn medewerkers de brieven. Ze kunnen dan telefonisch contact opnemen of doorverwijzen naar de geëigende kanalen. Deze uitdaging is zeer veelzijdig. We hebben dat in deze commissie al vaker besproken. Wat voor de ene persoon werkt, werkt niet voor de andere.

De Europese richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken is op 26 december 2021 omgezet in Belgisch recht. Dat is een kleine twee maanden later dan de omzettingsdatum die Europees was vooropgesteld, maar ondanks die vertraging zijn de beschermingsmaatregelen sinds Kerstmis dus effectief ook van kracht in België.

Het is belangrijk, collega's, dat men weet dat dit werkt. Voor inhoudelijke beschouwingen verwijs ik naar de discussie ter gelegenheid van de vraag om uitleg van collega Nachtergaele.

De conjunctuurindex die we hebben gevraagd, geeft het gevoel van onze boeren weer: hoe kijken ze terug op de afgelopen periode en wat verwachten ze van de toekomst? De index kan gaan van 0, alle landbouwers zijn zeer negatief, tot 200, alle landbouwers zijn zeer positief; bij een waarde van 100 zijn er evenveel

negatieve als positieve antwoorden. Dit gevoel van de landbouwers kaderen we in het rapport op basis van de marktsituatie.

Uit de bevraging blijkt dat we al wat resultaten behalen. De conjunctuurindex daalt licht van 82 naar 79 en blijft zo min of meer op gelijke hoogte als bij de bevraging in het voorjaar van 2021. De tevredenheid over de voorbije zes maanden steeg van 71 naar 78. Het optimisme voor de komende zes maanden daalt van 93 naar 80.

Collega Sintobin, ik zie u vreemd kijken. Kunt u mij horen?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ja, ik probeer te volgen, maar het is heel stil. Ik denk niet dat dat uw fout is.

Minister Hilde Crevits: Oké, dank u.

Ik vat het nog eens samen: in het najaar zien we een lichte daling, maar de blik op de toekomst is iets negatiever dan de blik op het verleden. Toen lag het op een hoger niveau. In de toekomst zakken we van 93 naar 80, maar in het verleden gaan we van 82 naar 79. Het is dus een beetje aan het uitvlakken.

Het is heel gevaarlijk om cijfers te noemen. Achter de cijfers gaat een grote variatie schuil. De meeste sectoren kennen een duidelijke stijging. Het is echter de varkenssector die zich duidelijk in volle crisis bevindt: daar daalden de vooruitzichten enorm. Het is de varkenssector die de conjunctuurindex fors naar beneden haalt. Die is zelfs gezakt naar 40, wat een heel zware daling is.

We zijn de cijfers nog aan het uitfilteren, mijnheer Sintobin, maar het is duidelijk dat zeker de varkenssector een sector in crisis is. De vooruitzichten voor de komende maanden zijn ook niet goed. Daar dringen zich op korte termijn ernstige ingrepen op. Ik ben volop in gesprek met de sector in dat verband.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb niet alles gehoord omdat het nogal stil was, tegen uw gewoonte in. Zoals gezegd, was de oorzaak waarschijnlijk een technisch probleem hier in het Vlaams Parlement.

Ik word verwacht in de commissie Welzijn, dus ga ik het kort houden. Als u me toestaat, zal ik uw antwoord nog eens nalezen en te gepasten tijde een nieuwe vraag indienen over bepaalde facetten van uw antwoord. Ik weet uit diverse vergaderingen dat u allerlei pogingen onderneemt. Ik zou een bijkomende vraag kunnen stellen over het stikstofdossier, maar ik ga dat niet doen. Ik zal wachten tot na de krokusvakantie. Ik hoop dat er tegen dan een akkoord is. Het zou ons nu te ver leiden.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister, het belang van het actieplan kan niet genoeg worden benadrukt. In de nota van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) rond het welbevinden van de landbouwers zaten heel veel overheidsgerelateerde factoren met een aanzienlijke impact. De heer Sintobin heeft al verwezen naar de wetgeving, de rechtszekerheid, een positief kader rond economische en ecologische verdienmodellen. Ik ga ook het debat over al deze dossiers niet heropenen.

Ik ben wel nog geïnteresseerd in uw antwoord van december in deze commissie. U verwees naar een project waaraan ILVO deelneemt. Het instituut gaat samen met Europese onderzoeksinstellingen na welke best practices kunnen worden overgenomen in een dergelijk plan rond welbevinden. Dat heeft mijn aandacht getrokken,

minister. Kunt u daar nog iets meer over vertellen? Over welke landen gaat het? Kunt u iets meer zeggen over die best practices en over het project tout court?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Goede morgen. Inderdaad, we hebben hier op 8 december 2021 vrij uitgebreid over gedebatteerd. We hadden het over subsidies aan Boeren op een Kruispunt, het Landelijk infopunt voor vrouwen, de studie van ILVO, maar ook het actieplan mentaal welzijn, waar toen de laatste hand aan werd gelegd en dat op korte termijn bekend zou worden gemaakt en besproken zou kunnen worden.

Ik wil mijn vraag herhalen. Op welke manier kunnen we samen van gedachten wisselen over dat actieplan? Kan dat samen met de commissie Welzijn? Dat laat ik aan de wijsheid van deze commissie over, maar het lijkt me belangrijk om te kijken welke linken er zijn met Welzijn. Daar gebeurt enorm veel en er is veel expertise. U hebt de expertise zeer specifiek naar deze doelgroep gericht. Daarbij bevestigt u telkens hoe cruciaal het is dat de mensen in hun eigen taal en op een goede manier worden geholpen. Hoe kunnen we samen kennisnemen van dat actieplan, en het bespreken? Hoe wilt u het op een breder maatschappelijk vlak kenbaar maken, om ook daar de gevoeligheid in de markt te zetten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Van de heer Sintobin kreeg ik geen bijkomende vragen, behalve over stikstof, maar dat is voor later, zei hij zelf.

Collega Nachtergaele, het project waarover u het hebt, is inderdaad ingebed in een Europees partnerschap, zodat we van elkaar kunnen leren binnen een Europese integratie.

De lijst met deelnemende landen kan ik bekijken en schriftelijk overmaken.

Collega Jans, bedankt voor de aandacht. Er is deze week nog een stuurgroep bijeen geweest rond het actieplan. Mijn kabinet was daarbij aanwezig. Ze leggen de laatste hand aan het plan. Ik verheel niet dat het voor mij logisch is dat men zo'n actieplan beter fysiek uitvoert. Het is een zeer menselijk thema. We zitten nog volop met beperkende coronamaatregelen. Ik zou het not done vinden om een actieplan welbevinden digitaal van start te laten gaan. We bekijken de coronasituatie om het breed gedragen naar buiten te brengen. Dat zal de komende weken gebeuren.

Ik verheel niet dat het voor mij belangrijk is om zicht te hebben op een stikstofakkoord. Het welbevinden van heel wat landbouwers wordt negatief beïnvloed doordat er geen akkoord is. Die twee mogen hand in hand gaan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de organisatie van de Vlaamse algenmaand in februari 2022
– 1330 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voorzitter, minister, volgens statistieken van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties over visserij en aquacultuur steeg de algenproductie tussen 1950 en 2019 wereldwijd met 6.300 procent, of, in productiecijfers, van 0,56 miljoen ton naar 35,82 miljoen ton. Onderzoek leert dat de algenteelt in Europa echter nog in de kinderschoenen staat. Van de meer dan 30 miljoen ton algen die globaal worden geproduceerd, draagt Europa slechts 1 procent bij. Daarbij komt nog dat maar 9 procent van die algen worden gebruikt voor voedingstoepassingen, in contrast met de 90 procent wereldwijd.

Ook in Vlaanderen blijft de algenteelt beperkt. Dat heeft meerdere oorzaken: de investeringskosten, de hoge energiekost om algen te produceren en te oogsten, en het gebrek aan een voldoende grote lokale afzetmarkt. En net omdat alles hier nog in de kinderschoenen staat, is er ook concurrentie van goedkope import.

Vlaanderen blijft niet bij de pakken zitten en heeft de ambitie om een hotspot te worden voor het verwerven van kennis, productie en verwerking van alternatieve eiwitbronnen. Ook algen zijn een alternatieve eiwitbron. Ze lenen zich dus niet alleen voor menselijke consumptie maar zeker ook voor dierenvoeders.

In de commissie Landbouw en Visserij wist de minister te melden dat februari 2022 uitgeroepen zal worden tot Vlaamse algenmaand. Er zouden meerdere initiatieven georganiseerd worden om deze nieuwe teelt in de aandacht te brengen. Zo blijken er op 3, 10 en 17 februari 2022 events plaats te vinden, telkens met een andere focus. Op 3 februari ligt de focus op het gebruik van agro- en voedingsstromen voor de cultivatie van algen aan de UGent, vervolgens op 10 februari het ontwikkelen en opschalen van een circulaire economie met microalgen op Radius, Thomas More campus Geel en tot slot op 17 februari het gebruik van microalgen in de voedingsindustrie georganiseerd door het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en Flanders' FOOD.

Minister, welke doelstellingen beoogt u met de organisatie van de Vlaamse algenmaand in februari 2022? Is het uw bedoeling om de algenteelt als eiwitbron actief te integreren in de alternatieve eiwitstrategie? Zult u een concreet algenactieplan ontwikkelen in overleg met de stakeholders? Worden er ook acties gepland voor de brede bevolking om de kenbaarheid van algenproducten te verhogen? Op welke manier zal de organisatie van de Vlaamse algenmaand worden geëvalueerd? Is het de bedoeling om dit initiatief jaarlijks te herhalen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Tommelein, de Vlaamse algenmaand is een initiatief van ILVO, UGent, Thomas More hogeschool en Flanders' FOOD. Er zullen in februari 2022 drie events worden georganiseerd, maar eigenlijk heeft corona daar anders over beslist en worden de events uitgesteld tot in mei. Op dit moment is er volop overleg tussen de verschillende organisatoren voor het vastleggen van de nieuwe data. Het zijn events die we moeilijk digitaal kunnen doen.

Ik wil dit initiatief zeer graag volop steunen, omdat algen een beloftevolle innovatieve eiwitbron zijn, die perfect past in de Vlaamse eiwitstrategie. De inzet ervan kan een hefboom zijn voor een circulaire landbouw en voedselproductie. Dat biedt kansen voor innovatie en nieuwe verdienmodellen doorheen de agrovoedingsketen en zeker ook voor onze boeren. Denk maar aan het bedrijf waar een melkveehouder de mest van zijn melkkoeien vergist. Het methaan wordt omgezet in energie. De CO_2 die ontstaat, is voeding voor microalgen, die dan weer kunnen dienen als eiwitbron voor voeding of veevoeder. En zo wordt de kringloop volledig gesloten. Het is superinteressant, maar het event is uitgesteld tot mei.

De algenteelt wordt nu al geïntegreerd als eiwitbron in de alternatieve eiwitstrategie. Een van de zes thema's van deze strategie is meer nieuwe eiwitten,

waarin we naast de klassieke dierlijke en plantaardige eiwitbronnen inzetten op innovatieve eiwitten. Ook de kweek van algen biedt interessante opportuniteiten. Algen kunnen efficiënt een heel arsenaal aan koolstof- en stikstofbronnen omzetten tot hoogwaardig eiwit. Vooral microalgen bevatten grote hoeveelheden eiwit en hebben zeker een plaats in de eiwitstrategie.

Voor een algenplan werken we momenteel in Vlaanderen Circulair aan de opmaak van werkagenda's waaronder één rond de agrovoeding. Die wordt getrokken door het Departement Landbouw en Visserij en de Federatie Voedingsindustrie (Fevia) Vlaanderen. Ook hier zijn algen naar voren gekomen als een interessante hefboom om circulariteit te bevorderen, en wordt er gekeken naar mogelijke acties.

Daarnaast is er het nationaal strategisch plan aquacultuur, dat een actualisatie van het bestaande plan is en gebaseerd is op de Europese richtsnoeren. We werken dus aan dat plan.

In het kader van het ILVO-event wordt een intensieve communicatiecampagne opgezet die zich niet beperkt tot de specifieke sectoren, maar ook gericht is op een breed publiek. Naast een expert-smaakpanel – misschien zit u daarin, collega Tommelein – zal er een consumentenpanel zijn, waarbij de verschillende algen worden geëvalueerd.

Er is ruime interesse voor de drie events. Die zijn participatief, met de bedoeling dat de deelnemers stappen zetten in hun bedrijfsvoering. Die interactie is een indicatie voor de evolutie op het werkveld.

Of dit initiatief jaarlijks zal worden herhaald? Ik zou zeggen: ja. Ik vind dat superinteressant, de thematiek interesseert mij ook. Dat zal echter afhangen van de evaluatie.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Voor mei hebben we nog even tijd. Dat is een belangrijke maand, minister, dan legt elke vogel een ei.

We kunnen in Vlaanderen vol goede bedoelingen zitten om algen te introduceren in het dieet van mens en dier. Op die manier kunnen we een actieve bijdrage leveren aan de alternatieve eiwitstrategie, en zoals u zegt, meer nieuwe eiwitten. Maar we mogen ook niet vergeten dat er een Europese component achter dit verhaal zit. Net op Europees niveau blijkt de regelgeving achter te lopen. Er zijn een aantal commercieel interessante microalgensoorten die vandaag al op grote schaal zouden kunnen worden gekweekt, maar niet in de menselijke voedselketen mogen worden gebracht. Er zijn dus nog een aantal obstakels. Maar dat mag het grote potentieel zeker niet tegenhouden. Ik denk dat we moeten voortgaan met de ontwikkeling en de promotie.

De vraag is nu: wat kunnen we ondernemen om dit probleem binnen Europa aan te kaarten? Kunnen we daarvoor aandringen op een oplossing?

Minister, als u mij in een consumentenpanel wilt, dan ben ik daar altijd toe bereid.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Corona heeft roet in het eten gegooid, het is uitgesteld naar mei. Er was inderdaad al heel wat belangstelling voor die evenementen, die inderdaad heel interessant zijn.

Minister, u had het al gezegd, maar u hebt vandaag herhaald dat algen, en meer specifiek microalgen, heel belangrijk zijn om verder te produceren, niet alleen voor toepassing in de voeding, maar eventueel ook in medicijnen en voor mogelijkheden

als nieuwe eiwitbron. U wilt dat ten volle ondersteunen, maar u zei ook dat er nogal wat belemmerende factoren zijn voor de algenkweek in Vlaanderen.

Recentelijk had ik contact met enkele telers van microalgen. Zij geven aan dat er vanuit de land- en tuinbouw heel wat interesse is om aan de slag te gaan met het kweken van microalgen, maar ze stuiten vooral op problemen die de overheid misschien wel kan aanpakken. Als ze al de weg vinden in alle federale en Vlaamse wetgeving, in de mest- en vergunningenwetgeving – daar komen heel wat administraties bij kijken –, en ze stellen daar een vraag, dan stellen ze vaak vast dat ook de administraties het antwoord schuldig moeten blijven.

Het is natuurlijk een nieuwe en innovatieve sector. De interpretatie van een bepaalde wetgeving kan bij de ene administratie anders zijn dan bij de andere administratie. Zo worden ze vaak van het kastje naar de muur gestuurd – dat gevoel hebben ze toch –, waardoor hun vraag over hoe ze dat praktisch moeten doen – ik heb het dan bijvoorbeeld over het gebruik van fosfaten, of mag het ook iets anders zijn? – op praktische problemen stuit om effectief aan de slag te gaan.

Er zou voor ons een startpunt moeten zijn. We starten natuurlijk met Vlaamse bevoegdheden, waar de regering ook verantwoordelijk voor is, en die zouden we eens naast elkaar moeten leggen en nagaan of er hiaten zijn. Hoe interpreteert de ene administratie dat tegenover de andere? Kunnen we die administraties niet samenbrengen om uit te zoeken hoe we dit moeten interpreteren?

Uiteraard is er ook de federale wetgeving. Het is dan ook goed om aan de federale collega's het nut en het belang daarvan aan te tonen, zodat ook zij binnen hun administratie aan de slag gaan. In de beste der werelden zitten we natuurlijk allemaal samen aan tafel zodat er eenduidigheid komt. Dan kunnen we de hiaten in de wetgeving of bijsturingen die nodig zijn, misschien detecteren en daarmee aan de slag gaan.

Als we de microalgen en de productie, die we allemaal heel belangrijk vinden, effectief willen laten realiseren door onze land- en tuinbouwers, die nu interesse hebben en het nut ervan inzien, dan moeten we aan de slag gaan en mogen we de boot niet missen. *…* (*onverstaanbaar) …*, dan hebben we daar toch een concurrentieel nadeel *…* (*onverstaanbaar) …*Vlaanderen zich daar echt zou kunnen in profileren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Tommelein, ILVO werkt mee aan de regelgeving rond novel food op het Europese niveau. Vorige week hebben we dat besproken in de commissievergadering. Frankrijk wil tijdens zijn halfjaar voorzitterschap van de EU werk maken van een doorgedreven EU-eiwitstrategie. Daar zit volgens mij nu wel een hefboom in.

Collega Coudyser, het is net omdat er zoveel interesse is dat er in de schoot van de strategische stuurgroep aquacultuur een aquacultuurconsulent aan de slag is die heel wat expertise heeft, en alle actoren met raad en daad kan bijstaan. Wij vragen ook aan de ondernemers om hun zorgen te signaleren aan die aquacultuurconsulent, zodat we elk probleem gericht kunnen aanpakken. Het is een heel goed idee om, eenmaal de consulent voldoende materiaal verzameld heeft, te zoeken naar vereenvoudiging en de barrières uit de weg de ruimen. De eiwit- of algenstrategie moet een succes worden. Er zit een enorm potentieel in voor onze bodem. De vraag is: als u berichten krijgt, stuur ze naar de consulent. Hij heeft die opdracht daartoe.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik ben blij, minister, dat er nu al een hefboom is bij Europa om de eiwitstrategie aan te kaarten.

Mevrouw Coudyser, ik zal kijken of ik u in het consumentenpanel kan binnenbrengen als u dat verkiest.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de interesse van de Vlaamse visserijsector in de Noorse wateren
– 1331 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, in antwoord op de parlementaire vraag nr. 3304, behandeld in de commissie Landbouw en Visserij van woensdag 19 mei 2021, antwoordde u dat de Noorse wateren op 16 maart 2021 effectief werden opengesteld voor buitenlandse visserijvaartuigen. U had de ambitie om tegen de zomermaanden van 2021 een goed zicht te krijgen op de vangstmogelijkheden zodat een duurzame visserij met goed beheer van de visstocks kan worden uitgebouwd in die Noorse zone.

Op basis van tussentijdse rapporten was alvast bekend dat de Noorse zone mogelijkheden biedt voor vissersvaartuigen die alternatieven zoeken voor de tongvisserij. Zo is schol er de doelsoort van de Belgische vissersvaartuigen, maar zijn er ook een aantal bijvangstsoorten zoals tongschar, heilbot, leng, kabeljauw en heek, die kunnen zorgen voor een rendabele visserij.

In de periode van 1 juli tot en met 31 december 2021 zouden echter, op beslissing van de Noorse autoriteiten, een drietal omvangrijke gebieden gesloten worden om kabeljauw te laten herstellen. Dat betekende dat het in die periode voor boomkorvaartuigen geen rendabele optie meer was om in de Noorse zone visserijactiviteiten te ontplooien. De opgedane ervaring zou echter gebruikt worden om in 2022 op grotere schaal de Noorse campagne op te zetten in overleg met onze vissers en reders.

Minister, welke lessen trekken we uit de Noorse visserijcampagne in 2021? Hoe zult u de Noorse campagne in 2022 aanpakken? Werd hieromtrent overleg gepleegd met de visserijsector? Hoe groot is de interesse van de Vlaamse visserijsector in de Noorse wateren voor 2022? Welke bijkomende inspanningen en acties staan gepland om de Noorse wateren bij de Vlaamse visserijsector te activeren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Tommelein, ik krijg altijd een beetje honger als ik u vragen hoor stellen over de vis. Maar, samengevat: voorlopig blik ik heel positief terug op de Noorse visserijcampagne. De eerste testreis was een succes en toonde het vangstpotentieel aan van de Noorse wateren. De tweede en derde testreis werden uitgevoerd met een andere vistechniek, namelijk een plankentuig, en was gericht op schol, wat economisch minder rendabel was door het af te leggen leertraject en de slechte weersomstandigheden. De belangrijkste les voor deze laatste testreizen was dat de Noorse campagne zich het best in de eerste jaarhelft manifesteert.

Ook in 2022 willen we een succesvolle Noorse campagne uitbouwen. Na evaluatie van de testreizen en gesprekken met de visserijsector werd er beslist om in 2022 een specifieke campagne voor de Noorse zone uit te rollen. De Noorse campagne loopt van 15 maart tot 30 juni. Er zullen vijf vaartuigen worden geselecteerd,

waarbij elk vaartuig de mogelijkheid krijgt om vijftien opeenvolgende dagen te vissen in de Noorse wateren. Er zal dus telkens slechts één vaartuig in de Noorse zone aanwezig zijn, om de visserij-inspanning beperkt te houden en tevens de vangstmogelijkheden te optimaliseren. Er werden reeds ruilen gedaan met Denemarken om voldoende quotum voor bijvangstsoorten te voorzien.

Mijn administratie werkt erg nauw samen met de sector. Er zijn hiervoor reeds meerdere overlegmomenten geweest en de betrokken reders worden intensief begeleid. De beslissingen voor de Noorse zone worden besproken en goedgekeurd in de quotacommissie. Er wordt ook aandachtig geluisterd naar de bezorgdheden van de sector zodat de campagne op maat is van onze Belgische visserijsector.

Tot 24 januari konden geïnteresseerde reders zich inschrijven voor deelname aan de Noorse campagne. Op dit moment hebben zich reeds negen vaartuigen aangemeld om eventueel een visserijcampagne uit te voeren in de Noorse zone. Er is dus zeker interesse bij onze Vlaamse vissers.

Elk vaartuig dat naar de Noorse zone gaat, wordt individueel door mijn administratie begeleid. Er is heel wat informatie beschikbaar op de website, er is een specifieke handleiding over waar de reder of de schipper allemaal moet aan denken. Daarnaast wordt de schipper voldoende geïnformeerd over de Noorse wet- en regelgeving en krijgt hij de Noorse wetgeving met bijhorende vertaling mee aan boord. Schippers worden wegwijs gemaakt in het invullen van het elektronisch logboek in de Noorse wateren. In de toekomst zal er blijvend worden gewerkt met individuele begeleiding van vaartuigen die naar de Noorse wateren willen gaan.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een goed teken dat u ’s morgens in alle vroegte al zin hebt in lekkere vis. U bent, zoals u weet, altijd welkom om een visje te komen eten in onze mooie stad.

Ik ben tevreden met uw antwoord, minister. U kunt inderdaad een positieve evaluatie maken. Er worden specifieke zaken gedaan. Natuurlijk, één vaartuig in die immense Noorse wateren is op zich niet zo verschrikkelijk veel. Het is toch een oplossing voor een aantal alternatieven. Ook al zijn er al een heleboel zaken geregeld tussen ons land en het Verenigd Koninkrijk, toch blijft dat de Brexit voor onze vissers zeer verstrekkende gevolgen heeft inzake toegelaten vangsten.

Het is goed dat in de eerste plaats naar mogelijkheden wordt gezocht in die immense Noorse wateren. Ik hoop dat dat nog kan uitbreiden en dat het een goed vervolg heeft. De vraag blijft hoeveel verlies van de Britse visgronden dit compenseert. We moeten beseffen dat de uitdaging blijft bestaan om te zoeken naar nieuwe visgronden voor onze Vlaamse visserij. Ik weet, ik besef, dat dat geen evidente oefening wordt. In eerste instantie zal dat zich vertalen in visgronden die wat verder van Vlaanderen verwijderd liggen. We zullen de oefening toch moeten maken. Hebt u al werk gemaakt van prospectie van andere nieuwe gronden voor onze Vlaamse vissers? U had al laten weten dat u dat van plan was. Hebt u al enig idee waar dat zou kunnen gebeuren? Hoe realistisch is het dat we die extra visgronden kunnen verwerven?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Tommelein, ik ben al in uw stad geweest om een lekker visje te eten, nog wel de vis van het jaar. We kunnen dat zeker nog eens herhalen, geen probleem.

Onze vangstrechten in de Noorse wateren zijn zeer beperkt. We willen echt gaan voor vaartuigen die dat op een rendabele manier kunnen doen, vandaar dat we

zeer selectief zijn en goed overleggen. We kunnen onmogelijk met een hele vloot naar ginder gaan, daarvoor is de vangst iets te beperkt.

Er was nog een vraag over de visgronden. De Brexit zorgt voor een verlies van quota. We hebben niet echt visgronden verloren, we hebben wel quota verloren. We mogen verder vissen in al die Britse wateren, maar onze vangstrechten zijn gedaald. Dat is het grote probleem, dat we minder volume mogen vangen. We mogen wel nog aanwezig zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, het is zeer duidelijk dat u al het mogelijke doet om die verliezen te compenseren. Ik ben blij met die vijf vaartuigen. Ik hoop dat er een specifieke regeling is. Ik begrijp dat er meer aanvragen dan kansen zullen zijn. We moeten dus blijven zoeken naar manieren om mogelijkheden van alternatieve visvangst te bieden voor onze vissers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van het derde convenant voor een duurzame visserij
– 1335 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, we hebben al samen de vis van het jaar gegeten, dat is de rog. Ik maak ondertussen wat reclame voor Vlaamse vis.

Op 22 juni 2021 ondertekende u als bevoegd minister voor de zeevisserij samen met de Rederscentrale, het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), het Departement Landbouw en Visserij, de provincie West-Vlaanderen en Natuurpunt in Oostende een derde convenant voor een duurzame visserij, genaamd 'Op koers naar duurzaamheid'.

Doel van deze samenwerking is de uitvoering van het rapport vistraject. Dat rapport was het resultaat van het eerste convenant voor duurzame visserij, dat op 30 augustus 2011 ondertekend werd.

De concrete uitwerking van acties voor het derde convenant zal gebeuren door verschillende teams, aangesteld door een taskforce. De taskforce zal zich bij het bepalen van de inhoudelijke planning van de teams baseren op de convenant-doelstellingen onder de volgende noemers: Verbinden, getrokken door de provincie West-Vlaanderen, Versterken, getrokken door de Rederscentrale en Vernieuwen, getrokken door ILVO. Alle belanghebbenden die meewerken aan de uitvoering van het convenant zijn tevens lid van een klankbordgroep.

Minister, werden de teams voor de taskforces ondertussen reeds samengesteld? Om welke teams gaat het? Heeft de taskforce besloten om die bijkomende teams samen te stellen met dezelfde en/of andere partners? De klankbordgroep komt volgens het convenant één keer per jaar bij elkaar. Gebeurde dat in 2021? Wat waren de bevindingen?

Is er na een half jaar inwerkingtreding al een aanvang genomen met de uitvoering van de prioritaire doelstellingen in het derde convenant op elk van de drie aangegeven niveaus, meer bepaald: Beschermen, Produceren en verwerken en

Consumeren en communiceren? Zo ja, wat is de stand van zaken? Zo neen, op welke termijn mogen we hier tastbare initiatieven verwachten? Wat is het plan van aanpak in 2022 voor dit belangrijke convenant en hoe ziet men dat voor de drie volgende jaren tot en met 2025? Wordt er een concrete jaarlijkse vooruitgangsrapportage en monitoring voorzien?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Tommelein, de teams voor de concrete uitwerking van het convenant werden vastgelegd bij de ondertekening in juni 2021. Er zijn drie teams: Verbinden wordt getrokken door de provincie West-Vlaanderen, Versterken wordt getrokken door de Rederscentrale, en Vernieuwen wordt getrokken door ILVO.

Om de doelstellingen van het convenant optimaal te realiseren worden die binnen de taskforce omgezet in concrete acties. Bij een nieuwe actie stelt de trekker altijd een subteam of werkgroep samen waaraan geïnteresseerden kunnen deelnemen. Op die manier wordt de nodige flexibiliteit behouden om op nieuwe trends, impacts en innovaties in te spelen.

In de toekomst zullen dus bijkomende subteams of werkgroepen worden samengesteld in functie van de thema's die worden aangepakt. Verder is er ook aandacht voor continuïteit, omdat een aantal zaken die vroeger al belangrijk waren, nu worden bestendigd.

Door de coronabeperkingen was het niet opportuun om vorig jaar een klankbordgroep te laten plaatsvinden. Wel vond er een kleiner evenement plaats op 22 juni 2021, waar de resultaten van het vorige convenant werden toegelicht en het nieuwe convenant werd ondertekend. Het is wel de bedoeling om, zoals in het verleden, jaarlijks een klankbordgroep te laten plaatsvinden, waarbij alle stakeholders uit de brede visserijsector op de hoogte worden gebracht van de ontwikkelingen en vervolgens zelf hun ideeën kunnen delen.

In de taskforce worden de prioriteiten vastgelegd. In oktober vorig jaar werden een aantal concrete actiepunten voor 2022 opgelijst, en die zijn momenteel al in uitvoering. Wat zijn die punten? Op het gebied van Beschermen vond een overleg plaats tussen de partners van het convenant en de veilingen en de federale overheid rond mogelijke gevolgen van visserijbeperkende maatregelen in het Belgische deel van de Noordzee. Op het vlak van Produceren en verwerken werd overlegd tussen producenten, veilingen en handel om te bekijken hoe vraag en aanbod van visserijproducten ook in 2022 zo goed mogelijk op elkaar kunnen worden afgestemd. Het productie- en marketingplan van de Rederscentrale vormt hiervoor een belangrijk instrument. Vorige week hebben we met de diverse partners gewerkt aan de verdere uitbouw van 'Visserij Verduurzaamt'.

Op het niveau van Consumeren en communiceren wordt het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) als belangrijke partner betrokken en wordt de laatste hand gelegd aan het promotieprogramma voor 2022. Daarnaast werden de voorbije maanden nieuwe acties opgezet binnen het project 'Fishing for Litter' en wordt er verder gewerkt aan de implementatie van de opleiding 'Vissen met toekomst', waarbij toekomstige vissers worden ondergedompeld in de visserijpraktijk.

Binnen de taskforce wordt bekeken wat de noden zijn. Hierbij wordt voortgewerkt op thema's uit het vorige convenant. De taskforce heeft een overzicht over het geheel van acties en projecten in de verschillende werkgroepen en legt nieuwe prioriteiten vast volgens de actuele noden.

In de taskforce is er een voortdurende vooruitgangsmonitoring van de activiteiten binnen de verschillende werkgroepen. Hiertoe rapporteren de trekkers van de

teams. Er wordt dus veel gewerkt aan dat nieuwe convenant, dat er uiteraard ook moet komen en dat ook even ambitieus moet zijn als het vorige.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik denk dat het convenant over duurzame visserij spreekt, maar in de zeven doelstellingen wordt helemaal niet expliciet verwezen naar aqua- en maricultuur. Ik vraag me af of dat niet beter ook het voorwerp uitmaakt van dit convenant. Of moeten we ervan uitgaan dat dit aspect wel aan bod zal komen in het kader van de verduurzaming van de visserij? Wordt er in het bijzonder in het kader van het marien ondernemerschap ook in de betrokkenheid van de Vlaamse aquacultuursector in dit traject voorzien?

We hebben al verschillende keren aangetoond, ook samen met de collega's Coudyser en Dochy, dat we heel veel belang hechten aan de ontwikkeling van deze aqua- en maricultuur. Het is onze taak om erop te wijzen dat we in de betrokkenheid van de Vlaamse aquacultuursector willen voorzien.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Aqua- en maricultuur maakt het voorwerp uit van de Strategische Stuurgroep Aquacultuur. Zoals u terecht zegt, is dat inderdaad niet opgenomen in het convenant. Er is in de doelstellingen van het convenant wel opgenomen dat er overleg wordt gepleegd met de Blauwe Cluster. Ik vind uw opmerking niet helemaal onterecht. We mogen niet naast elkaar werken. Ik zal dit nog eens opnemen met onze administratie en ook met de partners, om na te gaan of er meer verbindingen kunnen worden gelegd, dan wel dat het een poot kan worden van het convenant. Ik neem dit dus mee. Het belangrijkste is dat het werkt en dat het er voldoende aandacht aan kan besteden. Er zijn redenen waarom dit nu niet op die manier gebeurt, maar ik ben niet ongevoelig voor de suggesties die u doet.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik ben heel blij dat de minister niet ongevoelig blijft voor mij en mijn opmerkingen. Ze heeft van mij een gelukkig man gemaakt deze morgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Vlaams strategisch plan in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid – 1343 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): De vraag dateert al van een paar weken geleden. De deadline voor de lidstaten om een eerste versie van hun strategisch plan voor het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in te dienen, is op 31 december verlopen. Om het nieuwe GLB in 2023 volledig van start te laten gaan is het van belang dat de strategische plannen zo snel mogelijk worden ingediend. Ook onze Vlaamse boeren zitten hierop te wachten. Ondertussen weten we dat een derde van de lidstaten deze deadline heeft gemist. Ook België zit tussen de landen die de deadline niet hebben gehaald. Op 1 december 2021 gaf u op een eerdere vraag van mij hierover aan dat u zo snel mogelijk met dit dossier vooruit wilde gaan, aangezien het van groot belang is voor onze boeren, maar dat de timing krap zou zijn.

België is de enige lidstaat waar niet de lidstaat maar wel de aparte regio's een eigen strategisch plan mogen opmaken. Dat zou het gemakkelijker gemaakt moeten hebben. Ondertussen is het openbaar onderzoek rond het plan-MER (milieueffectrapport) gestart, maar ik wil toch mijn vragen stellen.

Hoe komt het dat België niet op tijd was met het doorsturen van de strategische plannen van zijn regio's? Hoever staat Vlaanderen in de opmaak van zijn strategisch plan? De commissie vraagt om de plannen zo snel mogelijk door te sturen. Welke timing schuift u zelf naar voren? Hoe ziet u het verdere proces dat doorlopen moeten worden eruit?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Steenwegen, tot op vandaag heeft noch het Vlaamse noch het Waalse Gewest officieel een plan ingediend. Een heel aantal lidstaten hebben hun ontwerp-strategische plannen nog eind december 2021 ingediend bij de Europese Commissie. Die plannen waren nog helemaal niet af. Wij kozen er in Vlaanderen voor om het interne proces bij ons eerst volledig te doorlopen, inclusief openbaar onderzoek, zodat we met een finaal plan naar de Europese Commissie kunnen. Bij heel wat lidstaten is er de keuze gemaakt om het ontwerp van plan reeds in te dienen vooraleer het openbaar onderzoek in de lidstaat doorlopen is. Mijn diensten hebben contacten gelegd met de Europese Commissie om te zien of we dat beter ook doen. Samen met hen bekijken we wat de opties zijn om reeds informeel ons ontwerp van plan met hen te bespreken zodat we in het verdere traject van het proces reeds rekening kunnen houden met hun eerste opmerkingen. Ons onderzoek is op 14 januari gestart en loopt tot 14 maart. Het is de bedoeling dat na afloop van het openbaar onderzoek er politiek gevalideerd wordt en dan ingediend bij de Europese Commissie. Omdat zoveel lidstaten het anders doen, bekijken we of het beter is om het al infomeel te bezorgen zonder dat het definitief afgeklopt is.

Alle strategische plannen moeten vóór 1 januari 2023 worden goedgekeurd, zo niet dreigen middelen van de eerste pijler voor 2023 verloren te gaan, waardoor geen rechtstreekse betalingen aan de landbouwers in 2023 gegeven kunnen worden. Na indiening heeft de Europese Commissie zes maanden om het plan goed te keuren. Hiernaast moet wel nog tijd voorzien worden voor het beantwoorden of weerleggen van vragen. In de maanden na indiening kunnen de betrokken administraties dan ook werk beginnen te maken van de benodigde secundaire wetgeving.

Ik hoop dus, collega's, dat ik jullie wat uitleg gegeven heb over waarom we de keuze gemaakt hebben om pas na het openbaar onderzoek in te dienen, tot we zagen dat zoveel lidstaten rap-rap ingediend hebben zonder openbaar onderzoek. Dat is de reden waarom we nu informeel overleggen met de Commissie, om al rekening te kunnen houden met hun opmerkingen.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Dank u wel, minister. Ik denk dat het voor veel lidstaten wat moeilijk is, ook gezien het uitstel dat gekomen is en de onduidelijkheid die lang gebleven is op Europees niveau in verband met wat er nu precies beslist zou worden op Europees vlak en de vertaling die daarop moest aansluiten.

Maar als ik nu naar de documenten kijk die voorliggen, denk ik dat de reden waarom we vertraging hebben opgelopen ook te maken heeft met het ontwerp-MER, de kennisgeving die gemaakt is en die eigenlijk veel kritiek heeft gekregen. Er zit een document bij met de richtlijnen van de MER-cel van het Departement Omgeving. Als ik naar de opmerkingen op dat ontwerp-MER kijk, zijn die toch enorm veelvuldig en ook vrij grondig en ingrijpend op wat voorlag. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat dat een van de redenen is waarom we wat vertraging hebben opgelopen. Als ik zie wat daar staat – het is een vrij uitgebreid document –, staan

er toch heel veel concrete dingen in. Eigenlijk zegt men dat er meer beleidsplannen gekoppeld moeten worden en dat de kwalitatieve en kwantitatieve beoordeling van de maatregelen zoals die nu is opgenomen, eigenlijk niet veel zegt en een beperkte meerwaarde heeft – dat zijn die 36 fiches. In verband met mijn vraag naar kwantitatieve gegevens die er nu amper in staan, zegt men dat het een positieve bijdrage zal hebben, maar niets wordt gekwantificeerd. Ook voor biodiversiteit vraagt men kwantificatie. Wat de disciplines, specifiek klimaat, betreft, is er een aangescherpte klimaatdoelstelling op Europees vlak waarnaar gekeken moet worden. Maar ook rond bodem, rond water en rond biodiversiteit zijn er heel veel vrij duidelijke instructies en richtlijnen die vanuit de MER-cel van het Departement Omgeving gegeven worden. Het verwondert mij ook wel wat dat een MER, dat toch opgemaakt wordt door MER-deskundigen, blijkbaar op zoveel vlakken onvoldoende is geweest om van een deftig ontwerp-MER te spreken.

Wat de timing betreft, viel het mij ook op dat de MER-cel uitdrukkelijk vraagt – u zei daarnet dat we het stikstofdossier later zullen bespreken – om ook het strategisch plan af te stemmen op een PAS-regeling (Programmatische Aanpak Stikstof). Misschien is dat mijn bijkomende vraag: hoe ziet u de afstemming tussen het strategisch plan GLB en een PAS-regeling, waar we nu al een hele tijd op zitten te wachten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De opmerkingen waar u naar verwees, gingen over de kennisgevingsprocedure. Bij de opmaak van het MER is er dus absoluut rekening gehouden met de feedback van dit stukje van de procedure. Er is ook diverse keren overleg geweest tussen het Departement Landbouw en de MER-cel om de feedback te bespreken. Vervolgens heeft de MER-cel groen licht gegeven om het openbaar onderzoek op te starten. Dat is dus eigenlijk perfect in overleg gelopen, zoals het hoort. Ik heb natuurlijk de pen niet vastgehouden van dat eerste ontwerp, maar in elk geval is er nu groen licht gegeven om daarmee in openbaar onderzoek te gaan.

De PAS staat uiteraard op zichzelf, maar er zijn ook linken. Ik geef een voorbeeldje: het investeringsbeleid AEA-stallen (ammoniak-emissiearm) of de ecoregelingen verminderde bemesting. Als je zulke maatregelen neemt, moet dat mee opgenomen worden in het GLB. U zult in de ontwerpteksten ook opmerken dat rond de investeringssteun die we geven ook een aantal zaken opgenomen zijn. De twee kunnen ook perfect met elkaar sporen. Ik heb u de timing meegegeven. We werken voort aan een akkoord. Het is natuurlijk ook de bedoeling dat we maximaal Europese middelen gaan inzetten om het investeringsbeleid ook betere effecten te laten hebben richting stikstofimpact.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. We weten dat dit dossier nog wel een paar keer zal terugkomen. We hebben naar aanleiding van een vorige vraag van mij hier in de commissie ook afgesproken om rond dat strategisch plan zeker nog verdere gesprekken te hebben. Voor ons is het heel belangrijk. U weet dat wij kritisch waren voor het GLB op Europees vlak, dat wij vonden dat dat eigenlijk niet ver genoeg ging en dat we denken dat dat ook niet spoort met de Green Deal en de Farm-to-Forkstrategie op Europees niveau. Wij pleiten er dus heel sterk voor om onze landbouwers toch vooruit te helpen door hier opportuniteiten te zoeken om onze landbouw veel meer in lijn te brengen met die Europese doelstellingen.

Dus bedankt voor uw antwoord, we komen hier later zeker nog op terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.